

UCHWAŁA NR 71/2021

Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku z dnia 28 grudnia 2021 r.

w sprawie: przyjęcia stanowiska w zakresie propozycji podziału środków w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027”

Działając na podstawie § 22 ust. 2, w związku z § 4 ust. 3 Statutu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku

Zarząd Związku uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się stanowisko w sprawie propozycji podziału środków w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027” w brzmieniu załącznika nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Upoważnia się Przewodniczącego Zarządu Związku do przekazania treści niniejszego stanowiska do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku*

(-) Piotr Kuczera

Załącznik nr 1 do uchwały nr 71/2021 Zarządu Związku
Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego
z siedzibą w Rybniku z dnia 28 grudnia 2021 r.

Stanowisko

Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku w sprawie propozycji podziału środków w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027”

Województwo śląskie jest największym beneficjentem Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Pierwszy filar Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji ma wspomóc nasz region w złagodzeniu społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji. Oznacza to największe wyzwanie transformacyjne w Unii Europejskiej.

Wsparcie w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji obejmuje te regiony województwa, gdzie dominującą gałęzią przemysłu było lub jest górnictwo. Podregion rybnicki jest jednym z głównych beneficjentów tego Funduszu.

Samorządy skupione w Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, w związku z trwającymi pracami nad dokumentami programowymi apelują o to, aby wsparcie w ramach Funduszy Europejskich dla Śląskiego na lata 2021-2027, w tym Funduszu Sprawiedliwej Transformacji było skierowane w dużej mierze do regionów najbardziej tego potrzebujących.

Przyznanie Subregionowi Północnemu rekompensaty w postaci 78 mln euro za brak możliwości skorzystania z FST jest wielce krzywdzące dla subregionów o dużym obciążeniu przemysłem górnym. Gminy i powiaty, które na co dzień borykają się z problemami związanymi z funkcjonowaniem na ich terenie kopalń (m.in. szkody górnicze, zniszczona infrastruktura, zalewiska, hałdy) zostały nierówno potraktowane w stosunku do samorządów z subregionu północnego. To mieszkańcy gmin górniczych i ich otoczenia zmagają się z popękkanymi budynkami, dymiącymi hałdami, problemami ze słoną wodą oraz zniszczonym krajobrazem w wyniku działania przemysłu górnego. Nasilenie problemów nie

tylko infrastrukturalnych, ale również społecznych ma miejsce przede wszystkim w gminach górniczych.

Dla subregionów związanych z działalnością przemysłu węglowego dedykowano środki w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (w ramach ZIT mowa tu o kwocie 62,45 mln euro), jednakże są to fundusze, które będą ograniczone dla większości samorządów z naszego terenu. JST w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych będą mogły skorzystać jedynie ze środków na rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii oraz rozwój kształcenia, w szczególności branżowego. Natomiast fundusze dotyczące działań związanych z niwelowaniem skutków działalności przemysłowej, w tym górniczej na środowisko, poprawą stosunków wodnych na obszarze oddziaływania kopalń, ponownym wykorzystaniem terenów poprzemysłowych na cele rozwojowe regionu dla większości gmin będą niedostępne. Wynika to z faktu, iż tereny poprzemysłowe, pokopalniane bardzo często nie stanowią własności gmin, lecz spółek górniczych takich jak Spółka Restrukturyzacji Kopalń. W związku z tym samorzady nie mogą podejmować działań na tych terenach, a środki przeznaczone na te cele będą dla nich niedostępne.

Wobec powyższego Zarząd Związku Subregionu Zachodniego z siedzibą w Rybniku uważa, że rekompensata dla subregionu północnego za brak możliwości skorzystania z FST w kwocie 78 mln euro powoduje nierówny podział środków pomiędzy regionami. Ich kontrakt programowy umożliwia wykorzystanie środków w ramach działania 2.4 Odnawialne źródła energii – KP EFRR oraz działania 2.9 Gospodarka odpadami komunalnymi – KP EFRR, co stanowi odpowiednio 97% i 87% całej alokacji z *Programu Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027*, co oznacza że żaden inny subregion nie będzie mógł skorzystać z tej puli środków ani w drodze konkursowej, ani w ramach alokacji dla subregionów.

Fundusze Spójności, są to fundusze rozwojowe i wszystkie subregiony powinny z nich skorzystać na równych prawach. Zaproponowany podział środków jest krzywdzący i trudno odnieść się do merytorycznych kryteriów zastosowanych przy podziale środków czy też sytuacji społeczno-gospodarczej poszczególnych subregionów. Zwłaszcza w przypadku, gdy środki w ramach programu regionalnego dedykowane na gospodarkę odpadami praktycznie w całości zostały przypisane do jednego subregionu, tymczasem potrzeby w tym zakresie zgłaszane były przez wszystkie subregiony.

Biorąc pod uwagę powyższe Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku stanowczo przeciwstawia się aktualnej propozycji podziału środków w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027”. Jednocześnie postulujemy, aby środki z polityki spójności zostały sprawiedliwie podzielone wedle przyjętych kryteriów, zaś środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji stanowiły dodatkowy, specjalny program dla gmin związanych z przemysłem górniczym.

*Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku*

(-) Piotr Kuczera